



~ WSPÓLNOTA ~

Gazetka Parafii Świętego Michała Archanioła w Lesnej

Leśna 414, 34-300 Żywiec
www.lesna.bielsko.opoka.org.pl

tel./fax 033 867 13 55
lesna@bielsko.opoka.org.pl

ROK IX

Nr 26

25 grudnia 2007 r.

MOZAIKI W NASZYM KOŚCIELE

Mozaika jest to dekoracja w postaci ornamentu lub obrazu wykonana z drobnych, o różnej kolorystyce (dwu lub wielobarwne) i kształcie kamyczków, kawałków szkła, ceramiki. Elementy są przyklejone do podłoża np. przez ułożenie na niezwiązanej zaprawie, żywicy pochodzenia roślinnego. Stosowana jest do zdobienia posadzek, ścian w budownictwie sakralnym i świeckim, mebli (zwłaszcza blatów stołów, biurek). Technika znana była już w starożytności. Najstarsze, znalezione mozaiki pochodzą sprzed pięciu tysięcy lat. W starożytnej Grecji pierwsze mozaiki układano z otoczków znalezionych na brzegach rzek i morza. Mozaiki miały kolorystykę biało-czarną z mniejszymi polami żółtymi, brązowymi i czerwonymi. W okresie hellenistycznym do tworzenia mozaik stosowano odpady kamienne powstałe przy pracach rzeźbiarskich i kamieniarskich. W czasach współczesnych stosuje się regularne płytki, kostki z marmuru i innych kamieni, nawet kamieni półszlachetnych, szkła. Chcąc jak najdokładniej odwzorować obraz używa się niejednokrotnie bardzo małych elementów, nawet o krawędzi 1 mm.

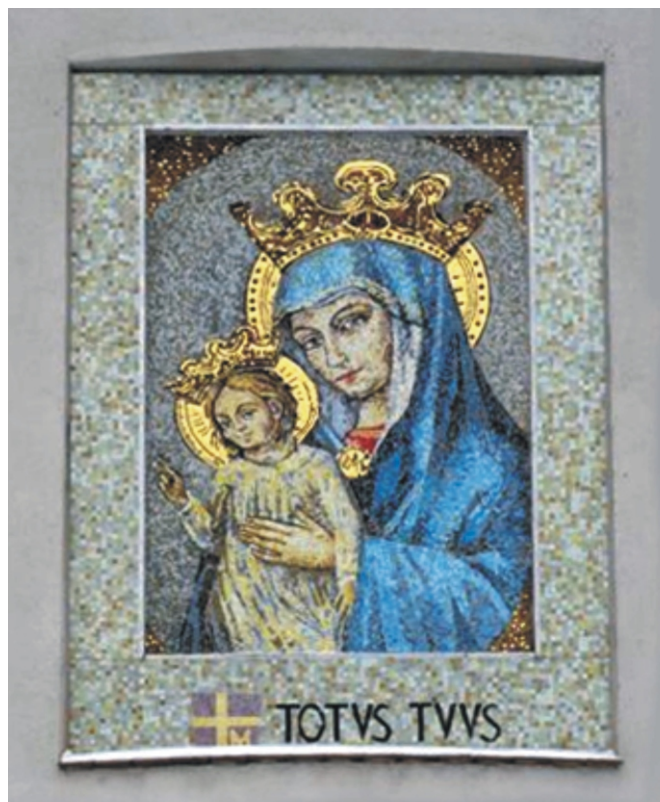
MOZAIKI W NASZYM KOŚCIELE

1). Mozaika „Pantokrator” – portal na wejściem bocznym, wykonana 29 maja 2005 roku, przez artystę Pana Grzegorza Mariana z Krasieczyna.



Chrystus Pantokrator (gr. Wszechwładca) jest najczęściej spotykanym wizerunkiem Zbawiciela. Ikona ta zajmuje główne miejsce w ikonostacie oraz (jej wariant) występuje w kompozycji Deesis. Typ ikonograficzny Chrystusa Pantokratora zazwyczaj przedstawia Zbawiciela w półpostaci. Poszczególne warianty tego typu ikonograficznego różnią się między sobą m. in. gestem błogosławiającym, ułożeniem dłoni błogosławiającej oraz przedstawieniem księgi i sposobem trzymania jej przez Chrystusa. Ikonę Pantokratora z naszego kościoła charakteryzuje zamknięta księga Biblii i ruski gest błogosławieństwa: trzy złączone palce (mały, serdeczny i kciuk) symbolizują Trójcę świętą, dwa pozostałe palce (wskazujący i duży) symbolizują dwie natury Chrystusa - Boską i ludzką. Zbawiciel odziany jest w czerwony (purpurowy) chiton - symbolizujący Jego ludzką naturę, męczeństwo i królewską godność oraz ciemnobłękitny (granatowy) himation (hymation) wyrażający Boską naturę Jezusa.

2). Mozaika „Mater Ecclesiae – Matka Kościoła” - zewnętrzna ściana prezbiterium, nad kamieniem węgielnym, wykonana 18 maja 2006 roku, przez artystę pana profesora Rafała Rychtera z Piaseczna k/Warszawy.



„Dzień 13 maja 1981 r. zmienił wszystko. Papież szybko uświadomił sobie, że zamach na jego życie nastąpił w dniu pierwszego fatimskiego objawienia, więcej - zbieżność dotyczy nawet godziny i minuty! Czy był to zwykły zbieg okoliczności, czy może znak, że macierzyńska dłoń nie przestaje chronić Papieża i że Fatima to orędzie zadane współczesnemu Kościołowi?”.

Po tragicznym wydarzeniu na palcu św. Piotra w dniu 13 maja 1981 roku, Papież Jan Paweł II trafił do szpitala. Cały świat zamarł. Wszyscy w modlitewnym skupieniu oczekiwali kolejnych komunikatów lekarskich – czy Papież przeżyje zamach?

Czy uda się operacja? Wiele dni niepewności. Białe marsze, nieustanna modlitwa. Papież będzie żył!!!

Kiedy w sierpniu 1981 roku Jan Paweł II zdrowy powrócił do Watykanu, zdecydował się na wprowadzenie pewnej nowości dotyczącej obecności Maryi w Watykanie. W górnej części jednej ze ścian Pałacu Apostolskiego polecił umieścić wizerunek Matki Najświętszej. To kolorowa mozaika przedstawiająca Maryję z Dzieciątkiem. Obraz został podpisany czterema łacińskimi słowami: "Mater Ecclesiae Totus Tuus" ("Matka Kościoła Cały Twój"). Stanowiły one podwójne wyznaczenie Papieża: wdzięczność Ojca Świętego za opiekę, jaką Maryja otoczyła go 13 maja 1981 r., i wezwanie potężnej opieki Maryi nad Kościołem. To także wskazanie drogi - do nieba przez całkowite zawierzenie Maryi!

Prace nad mozaiką o wymiarach 2m x 3m trwały ok. 3 miesiące. W dniu poświęcenia mozaiki 8 grudnia 1981 r. Papież powiedział: "Oprawie tego pięknego placu brakowało wizerunku, który by przypominał, również w sposób widzialny, obecność Tej, którą Kościół czci jako Matkę" I dodał, że ufa, iż zechce Ona z nieustanną troską opiekować się ludźmi, jak opiekowała się nim w dniu zamachu na jego życie, "pozwalając także naszemu pokoleniu doświadczyć niezwykłej mocy Jej macierzyńskiej opieki". Ta słynna mozaika Mater Ecclesiae, została przez samego Papieża nazwana „Madonną papieskiego ocalenia”.

Nasza mozaika została zamontowana w szczególnym miejscu – nad kamieniem węgielnym, który w 1959 roku wmurował sam biskup Karol Wojtyła.

Kopia watykańskiej mozaiki pojawiła się na ścianie leśniańskiego kościoła w 1 rocznicę śmierci Jana Pawła II, jako wotum wdzięczności naszych parafian za Jego posługę i nauczanie. Dopełniła też „wystrój” placu Jana Pawła II. Składa się ona z prawie 50 tysięcy szklanych kostek.

KAPLICZKI PRZY NASZYM KOŚCIELE

Kapliczka - w najprostszej formie drewniana skrzynka z obrazem lub rzeźbą – świętkiem Jezusa, Matki Bożej lub Świętego zawieszona na drzewie lub słupie. W formie rozbudowanej niewielka forma architektoniczna drewniana lub murowana, czasami mała kaplica.

1). Chrystus Frasobliwy – w ikonografii chrześcijańskiej jest to przedstawienie rozmyślającej postaci Jezusa Chrystusa w pozycji siedzącej z głową opartą na dłoni. Na głowie znajduje się korona cierniowa zaś na ciele widoczne są ślady biczowania. Według niektórych autorów ma to przedstawiać moment na Golgocie tuż przed ukrzyżowaniem.

Pierwsze wizerunki Chrystusa frasobliwego pojawiły się w końcu XIV wieku w Niemczech, Austrii i Niderlandach. Historycy sztuki wiążą pojawienie się tego wizerunku z nurtem nazywanym nowoczesną pobożnością, który kładł nacisk na ludzką naturę Chrystusa, stawiając go za wzór do naśladowania dla wiernych.

Z zachodu wizerunek Chrystusa Frasobliwego przeniknął do Polski pojawiając się najpierw na Śląsku i Pomorzu, a następnie przenikając do sztuki ludowej, gdzie mocno się zakorzenił. Znacznie częściej jest to przedstawienie wykorzystywane w rzeźbiarstwie niż w malarstwie.

Drewniana kapliczka Chrystusa Frasobliwego – plac Jana Pawła II, wykonana 1 kwietnia 2006 roku, przez artystę rzeźbiarza Pana Krzysztofa Madonia z Makowa Podhalańskiego.



1 kwietnia 2006 roku wspominaliśmy wielką modlitewną mobilizację Polaków, nasze czuwanie przy umierającym Papieżu Janie Pawle II. Dla upamiętnienia czasu wspólnego cierpienia i modlitewnego czuwania przy odchodzącym do Domu Ojca Papieżu, na placu Jana Pawła II została postawiona drewniana kapliczka Chrystusa Frasobliwego.

2). Kapliczka Matki Bożej – plac kościelny, wykonana 31 maja 2000 r. przez miejscowych murarzy.

Dokładnie nie wiadomo, kiedy zaczęto budować kapliczki. Geneza tych obiektów kultu jest bowiem bardzo stara i niezbyt jasna,



posiadająca przynajmniej kilka sugerowanych źródeł. Według jednej z wersji nazwa „kapliczka” wywodzi się od łacińskiego wyrazu ~ *cappa* czyli płaszcz. Domniemywa się, że chodzi tu o płaszcz św. Marcina, biskupa z Tours, który przechowywany był w specjalnej celi - pomieszczeniu wewnątrz specjalnego, niewielkiego kultowego budynku o charakterystycznych kształtach, zwanym właśnie „kaplicą”. Według innych przypuszczeń już św. Ambroży, biskup Mediolanu z II poł. IV wieku wspominał o kapliczkach jako o miejscach kultu. Oficjalnie zgodę na odprawianie nabożeństw przy kapliczkach zatwierdził natomiast sobór w Agda z początków VI wieku. Odrębną kwestię stanowi hipoteza części badaczy, dopatrujących się w kapliczkach treści zupełnie niechrześcijańskich. Według nich, zwłaszcza rzadko spotykany na Warmii typ kapliczek słupowych (kapliczek umieszczonych na drewnianych lub murowanych wysokich słupach), jest niezwykle podobny do pogańskich słupów kultowych. O "pogańskich kapliczkach" pisał choćby Nestor w IX w.: (...) *jeśli kto umierał, to czynili nad nim tryznę, a potem czynili stos wielki i wkładali na ten stos umarłego i spalali, a potem, zebrawszy kości, wkładali je w małe naczynie i stawiali na słupie przy drogach, jak czynią Wiatycze i dziś*. Podobne praktyki pogrzebowe były powszechne u ruskich plemion. Wpływ tych pogańskich obiektów kultowych na chrześcijańskie kapliczki był, jak się wydaje, dość istotny. W okresie późniejszym, kapliczki ustawiano na skrzyżowaniach dróg, w miejscach objawień religijnych lub ważnych dla społeczności lokalnej wydarzeń. Ze względu na niski koszt budowy fundowane były przez mniej zamożnych wiernych. Są nieodłącznym elementem krajobrazu polskiego,

choć występują też w innych krajach europejskich. Tradycja budowania kapliczek jest nadal żywa.

Rok Jubileuszowy 2000-lecia chrześcijaństwa obfitował w budowę Krzyży Jubileuszowych. Nasza parafia chcąc upamiętnić wejście w Trzecie Tysiąclecie Chrześcijaństwa ustawiła przed kościołem Kapliczkę Matki Bożej. We wnętrzu kapliczki znalazła swoje miejsce figura Matki Bożej z Dzieciątkiem Jezus, która przez 15 lat znajdowała się w ołtarzu głównym.

3). Grota Matki Bożej - plac Jana Pawła II, wykonana 31.05.2006 r. przez miejscową firmę budowlaną pana Krzysztofa Habdasa.



Grota Matki Bożej została wybudowana na prośbę wielu parafian, jako podziękowanie Maryi za Jej macierzyńską opiekę nad naszymi rodzinami. ■

